

29. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA Žl 17,6.8

Volám k tobě, protože mě vyslyšíš, Bože, popřej mi sluchu, slyš mé slovo!
Opatruj mě jako zřítelnici oka, do stínu svých perutí mě ukryj.

Uvedení do bohoslužby A

Jsme občany Božího království a jsme také občany tohoto světa. To někdy vyvolává napětí, které nás tísní. Dnešní bohoslužba nám ukazuje cestu k řešení. Nejprve však uvažme, jak se nám daří, abychom žili jako dobří křesťané. Rozpomeňme se na své hříchy, nedostatky a prohry z uplynulého týdne a poprosme za odpuštění.

Nebo:

Člověk není jen duch, ale má tělo, a také ono musí vzdát čest svému Tvůrci, musí ho chválit a musí mu děkovat, vždyť i ono vzešlo z Boží ruky. Svou vděčnost nemůžeme vyjádřit lépe než viditelnými znameními v liturgii. Znamení, která provázejí a uskutečňují svatá tajemství, vycházejí z kulturního prostředí, v němž žil Kristus. Jím jsou určena, aby nejen naznačila, nýbrž i uskutečnila to, co on světil své Církvi. Pán Ježíš slavil se svými učedníky Poslední večeři. K židovské hostině připojil svá ustanovení, dával pít ze svého kalicha, a když lámal chléb a rozdával apoštolům, bylo to už jeho tělo a v kalichu byla jeho krev. Tento eucharistický děj nařídil opakovat. Díky tomu můžeme být i my účastni Ježíšovy hostiny, jeho slov a gest v našem čase a právě na tomto místě.

Uvedení do bohoslužby B

Odvěkým problémem lidské společnosti je správné používání moci. Je tu však vždy nebezpečí jejího zneužití. Už Bible zná řešení, jen je přijmout: Moc není k panování, ale ke službě. Nemysleme přitom jen na prezidenty a vlády. Každý z nás má někoho pod sebou, v každém z nás se stále odehrává zápas mezi diktátorem a služebníkem. Vyznejme pokorně svá provinění proti sloužící lásce.

Nebo:

Církev plní příkaz, který obdržela skrze apoštoly od Krista Pána, proto slaví Kristovu památku vzpomínkou zvláště na jeho požehnané utrpení, slavné vzkříšení a nanebevstoupení. V anamnési eucharistické modlitby si připomínáme nezměrnou Boží lásku, konkrétně projevenou vším tím, co pro nás Kristus přijal a podstoupil. Dalším prvkem je zde přinesení oběti: Při slavení této památky Církev, a to především ta, která je tu teď shromážděna, obětuje v Duchu svatém neposkvrněnou oběť Otcí; usiluje o to, aby se věřící učili obětovat nejen neposkvrněnou oběť, ale i sebe samé, aby byli den ze dne Kristem Prostředníkem vedeni ke sjednocení s Bohem a mezi sebou, aby tak Bůh byl všechno ve všech.

Uvedení do bohoslužby C

Do kolika věcí jsme se za svého života rozběhli a kolik dobrých předsevzetí nadělali. Kde bychom už každý byli, kdyby nám nescházelo to, k čemu nás chce povzbudit dnešní Boží slovo: k vytrvalosti v dobrém. Máme všichni důvod, vyznat dnes pokorně se svatým Petrem: Pane, jsem člověk hříšný.

Nebo:

Při našich setkáních obnovujeme a prohlubujeme vzájemné vztahy. To samozřejmě platí i o našem vztahu k Bohu. Příležitostí pro setkávání s ním máme bezpočet. Společné slavení eucharistie, té nedělní zvláště, je pro nás setkáním naprosto jedinečným. Jde však o to, zda pro nedělní bohoslužbu máme čas a zda k Bohu pozvedáme své ruce, oči, hlas i srdce, abychom se opravdu setkali. Určitě to neděláme proto, abychom měli na týden pokoj. Pak by se mohlo oprávněně stát, že nezachytíme ani všechny ty ostatní příležitosti pro setkání s ním.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí Bože, od tebe máme všechno dobré a v tvých rukou je celý náš život; dej, ať chceme vždycky to, co chceš ty, a ať ti sloužíme s upřímným srdcem. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Málokdy si uvědomujeme, že i nekřesťanské vlády světa mohou být nástrojem v rukou Boží prozřetelnosti. To už si moc dobře uvědomoval i starozákonní prorok. Za nástroj Boží prozřetelnosti neoznačuje kněze či zbožného mudrce, ale krvavého válečníka a pohana. Jemu jsou prisuzovány tituly, které v Izraeli byly vyhrazeny vůdcům a budoucímu Mesiáši. Hospodin k uskutečnění spásy může použít jakéhokoli nástroje.

Nebo:

Když prorok Izaiáš předpovídá vybudování Jeruzaléma a chrámu znovu, říká, že Bůh při tom použije neobvyklý nástroj: perského krále Kýra. Ten kraloval v letech 557 – 529 př. Kr. a nepatřil k vyvolenému národu. Bůh ho přesto pojal do svých plánů. Právě on propustil Izraele z Babylónu. Ač pohan, stal se Božím nástrojem, a tak ukázal, že Bohu na této zemi patří opravdu všechno.

1. ČTENÍ Iz 45,1.4-6 *Vzal jsem Kýra za pravou ruku, abych mu podmanil národy.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Tak praví Hospodin o svém pomazaném Kýrovi:

„Vzal jsem ho za pravou ruku,
abych mu podmanil národy,
abych odpásal bedra králů,
abych před ním otevřel vrata,
aby žádná brána nezůstala uzavřena:
Pro svého služebníka Jakuba,
pro Izraele, svého vyvoleného,
zavolal jsem tě jménem,
pocítil jsem tě, i když jsi mě neznal.
Já jsem Hospodin, jiný není,
není Bůh mimo mne.
Přepásal jsem tě, i když jsi mě neznal,
aby se poznalo od východu slunce i od západu,
že mimo mne jiný není.
Já jsem Hospodin, a nikdo jiný.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 96,1+3.4-5.7-8.9-10a+c Odp.: 7b

Odp.: Vzdejte Hospodinu slávu a moc!

Zpívejte Hospodinu píseň novou, - zpívejte Hospodinu, všechny země! -
Vypravujte mezi pohany o jeho slávě, - mezi všemi národy o jeho divech.

Odp.

Neboť Hospodin je veliký a velmi hodný chvály, - je třeba se ho bát více nežli všech bohů. - Neboť všichni bohové pohanů jsou výmysly, - Hospodin však stvořil nebe.

Odp.

Vzdejte Hospodinu, rodiny národů, - vzdejte Hospodinu slávu a moc, -
vzdejte Hospodinu slávu, hodnou jeho jména. - Přineste oběť a vstupte do jeho nádvoří.

Odp.

V posvátném rouchu klaňte se Hospodinu! - Třeste se před ním, všechny země! -
Hlásejte mezi pohany: Hospodin kraluje, - národy řídí podle práva.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel píše dopis Soluňanům, které přivedl kdysi k víře. Chválí je, že se všichni věrně drží. Ovšem někdy musí ve svých listech vyslovovat i nepříjemné věci, přesto vždy začíná děkováním. I ti, kdo ve svém životě chybují, jsou přece Boží vyvolení, jejich víra je projevem Božího působení. Jak by asi psal do naší farnosti?

Nebo:

Svatý apoštol Pavel zdraví společenství v Soluni a oslovuje je jako Církev. A jaký má k tomu důvod? Tamější věřící přijali Otcovu lásku a působení Ducha svatého skrze hlásání evangelia. Na tento velkorysý Boží dar pak odpověděli činnou vírou a láskou, která se nevyhýbá námaze, a nadějí, která tíhne k setkání s Kristem.

2. ČTENÍ 1Sol 1,1-5b *Vzpomínáme na vaši víru, lásku a naději.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Pavel, Silván a Timotej soluňské církevní obci, která je ve spojení s Bohem Otcem a s Pánem Ježíšem Kristem. Milost vám a pokoj!

Stále děkujeme Bohu za vás za všechny, když si vás připomínáme ve svých modlitbách. Před naším Bohem a Otcem vzpomínáme bez přestání, jak je vaše víra účinná, láska obětavá a naděje v našeho Pána Ježíše vytrvalá.

Víme o vašem vyvolení, bratři Bohem milovaní. Když jsme vám přinesli evangelium, nebyla to jen pouhá slova, naopak: bylo to provázeno projevy moci, činností Ducha svatého a hlubokým přesvědčením.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Flp 2,15-16

Aleluja. Budete zářit jako hvězdy ve vesmíru; -
držte se pevně slova života. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Ve světle Boží lásky se všechny i zdánlivě neřešitelné rozpory vyjasňují. Jak se má křesťan chovat vůči pohanské vládě? Pán Ježíš to řeší jednoduše. Jeho odpověď je skutečně božská: kdyby řekl, že není dovoleno platit daň, našli by ho ze vzpoury vůči římské vládě. Kdyby naopak řekl, že se má platit, našli by ho, že není slíbeným Mesiášem, protože nabádá k podřízenosti vůči okupantům.

Nebo:

Postavit do konfliktu vztah k Bohu a vztah k člověku je velmi snadné. Ovšem jen tenkrát, postavíme-li císaře stejně vysoko jako Boha. Ale okázalé pohrdnutí císařem také není cestou evangelia. Pán Ježíš věci nepřevrací, ale vrací je na jejich původní místo. Člověk, který v sobě nese Boží obraz, patří Bohu, stejně jako denár s císařovým obrazem patří císaři.

EVANGELIUM Mt 22,15-21 *Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Farizeové odešli od Ježíše a uradili se, jak by ho chytili za slovo.

Poslali k němu své učedníky zároveň s herodovci, aby mu řekli: „Mistře, víme, že jsi pravdomluvný, a že učíš cestě k Bohu podle pravdy. Nedbáš lidských ohledů, nehledíš totiž na to, čím kdo je. Pověz nám tedy: Co myslíš, je dovoleno platit daň císaři, nebo ne?“

Ježíš prohlédl jejich zlý úmysl a odpověděl: „Co mě pokoušíte, pokrytci? Ukažte mi peníz, kterým se platí daň!“ Podali mu denár.

Zeptal se jich: „Čí je to obraz a nápis?“

Odpověděli: „Císařův.“

Tu jim řekl: „Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

PROJEVY DUCHA

Prorok Izaiáš je přesvědčen, že světové dějiny se nevyvíjejí nahodile, beze smyslu a bez cíle, že za vším lidským působením působí ještě konečný činitel: Boží Duch, který i nevěřících vladařů, i lidí se zlými záměry používá jako nástroje ke svým záměrům. Nejen Izaiáš, každý bedlivý pozorovatel lidských dějin může rozpoznat, že jak v živé přírodě, tak i v lidských dějinách panuje určitá zákonitost. I prostý člověk umí usoudit, že tenhle politik, tenhle režim dopadne špatně, jako ten a ten vladař a režim před ním. Přestože na vývoj dějin působí často mocná lidská vůle, přestože působí i nahodilé události, přesto tu vidíme i zákonitost a říkáme: „Tohle nemohlo dopadnout jinak.“ A člověk cítí: Ne Kýrové, ne Napoleoni, ne lidští vladaři jsou konečnými pány dějin. Boží Duch působí i ve vladařích a obrací jejich činy k jiným konečným výsledkům, než oni zamýšleli. Pánem dějin je Bůh. Ano, Pánem dějin je Bůh. Tohle pochopit nám zpravidla nedělá zvláštní potíže. Že jsou tu příslovečné Boží mlýny, které melou pomalu, ale jistě, to už jsme ve svém životě zažili. Kolik násilníků zašlo na násilí. Kolik režimů postavených na lži se ulhalo k pádu. Kolik zlých se udusilo ve vlastní zlobě. Kolik tajných zločinů vyšlo najevo. A kolik zlých záměrů nakonec Boží Prozřetelnost obrátila k dobrému konci, k opačnému než zamýšleli ti, co to osnovali. Ano, Boží zákony platí nejen v neživé přírodě, ale i v dějinách lidstva. Je tomu tak i v životě jednotlivce? Zasahuje Bůh i do osobního života člověka, tedy i do mého života?

Odpověď není jednoduchá. Duch svatý nenechává člověka na pospas bezmoci a bezradnosti. Bůh nabízí svou pomoc, ale diskrétně. Nenuť; můžeš

ji přijmout, můžeš odmítnout, máš svobodu. Že vedení Ducha svatého k dobru nebývá vždy přijato, to známe všichni z každodenní zkušenosti. Lež má někdy delší nohy, než by si bylo přát. Nespravedlnosti se někdy daří, až slušným lidem oči přecházejí. Láska, byť sebekrásnější, nakonec kráčí na smrt. Ale navzdory těmto faktům si můžeme říci: Od neděle Zmrtvýchvstání má člověk právo i mezi slzami se smát. Všechna fakta silných pánů se stala směšnými na Ježíšově zmrtvýchvstání. Jak si ti páni mnuli ruce, když Ježíše zabili! A po třech dnech bylo všechno jinak: Ježíš žije. Stále se opakuje v dějinách tato blamáž pro katy, kteří si myslí, že mohou pravdu umlčet násilím. Stále se opakuje, že poslední slovo nemá surová svévole, ale spravedlnost, ne otroctví, ale svoboda. V tom je důvěra křesťana. Duch svatý obrací nakonec v dobré i největší lidskou zlobu a hloupost. To je, bratři a sestry, působení Ducha svatého v člověku: Kdo touží po štěstí, ten je zachycen a nesen Božím Duchem ke štěstí a radosti: zde v okamžicích, v Bohu pak navěky a trvale. Ale jak diskrétně, jak něžně si při tom počíná Duch Nekonečného a Všemohoucího, aby malému člověku ponechal svobodu rozhodování.

Poslyšte, jak toto působení a vedení Božího Ducha ve svém životě prožíval francouzský spisovatel Carlo Caretto: „V dospívání jsem se potácel od důvěry v Boha k nedůvěře, od hříchu do nočních můr. Když jsem začal dospívat, šel jsem hledat Boha na poušť. Teď už nemám potřebu vydat se na cestu, abych hledal Boha. Nyní mi stačí zavřít oči a nacházím ho v sobě. Stačí se ztišit a slyším ho promlouvat v mém srdci, v mém svědomí. A on promlouvá stále, ke každému člověku hlasem své Božské skutečnosti. Je to tak, jak asi jedna hvězda mluví s jinou. Neužívá ústa, která nemá, ani uší, které nemá. Mluví tím, co má, co je: zákonem přitažlivosti, kterým žije. Bůh mluví také skrze věci, které stvořil, skrze logiku, která je řídí, účelností, kterou respektují. Bůh mi neříká ústy, že je krásou, nechává mne ji spatřit v západu slunce nebo v třpytu hladiny rybníka. Neříká mi ústy, že je život, ukazuje mi pole se zralým obilím. Neříká mi slovy, že je láska, ale vkládá tu lásku k lidem do mého srdce. Neříká mi, co bych měl dělat, ale vkládá mi to do svědomí. A pak je tu Bible, mystická realita Ducha svatého. I tam mluví Boží Duch. Bůh je to, co celým životem hledáš. Bůh je ten, který po celý život hledá tebe. Bůh ti tvou životní cestu stále ukazuje. Je jen na tobě, zda zvolíš cestu Boží, nebo cestu bezbožnou.“ Duch svatý je v činnosti dnes jako za dob Petrových a Pavlových. Na nás je, abychom se jím dali vést, aby jeho dech dal našemu světu novou svěžest; aby jeho oheň pročistil naši rozmrzelost a únavu; abychom svým životem radostně následovali Krista.

CÍSAŘI NEBO BOHU

Má zbožný Izraelita platit daň, má sloužit římskému císaři? Máme si Kristova slova „dvěma pánům nelze sloužit“ vykládat jako rozpor mezi světem a křesťanstvím? Zbožnost farizeů si to s chutí rozhodně vykládala: Nemůžeme platit daň císaři, nemůžeme ze zbožnosti. To bychom ho uznali za Pána, ale

naším Pánem je jedině Bůh. To bychom také používali císařských zlatáků, na nich je obraz císaře, a obrazy přece naše víra zakazuje. Opravdu je to ze samé zbožnosti, ale daně platit císaři nemůžeme. Jestliže to Pán Ježíš neuzná, je bezbožník, má po popularitě, u lidí je vyřízen. Jestliže to uzná, je buřič proti státu, navádí lidi, aby neplatili daně a kterýpak stát si to nechá líbit; je také vyřízen. Pán Ježíš tu jejich škrabošku předstírané zbožnosti strhl zcela jednoduše: „Ukažte mi peníz daně,“ říká. Než jim došlo, jak je nachytal, už každý sáhl do kapsy a hele: ty bezbožné peníze s obrázkem císaře měli všichni. Při obchodování je bez ostychu brali a mnohem raději než domácí měděné, vždyť ty císařské byly ze zlata. Teď tu stáli demaskovaní s dvojí morálkou: Na kšeft jedno svědomí, jedna morálka; v synagoze také jiné svědomí, jiná morálka. Jenže dvojí morálka je žádná morálka, to je nemorálnost. Když císařovy peníze přijímáte při obchodování, říká jim Pán Ježíš, a s nimi ochranu a jiné výhody římské vlády, musíte za to i platit.

Ať vládne ta či ona vláda, vždy bude požadovat daně. To není mravní otázka, to je samozřejmost. Dávejte, co je císařovo císaři. Mravní otázka, na které záleží vše, je, zda dáváš, co je Božího Bohu. Není dvojí svět, ale jen jeden. Ten Boží. Není propasti mezi tím, čemu se říká svět a čemu duch. Není nesmiřitelný rozdíl mezi životem v tomto čase a nebeským královstvím. Nemusíš odmítat daň císařům, abys mohl být cele Boží. Nemusíš utíkat ze světa, abys našel Boží království. Čím duchovněji člověk žije, tím se do okruhu jeho lásky a chápání vejde víc z toho, čemu se říká svět. Pochopíš, že jsoucno viditelné je také zjevením Boha neviditelného. Že je jen jeden řád bytí: řád Boží. V něm máme všichni své místo. I ta císařská daň. Že cokoli poctivě děláme pro tento svět, děláme i pro Boha.

Lehko se to takhle řekne, ale někdy stojí člověk jako na rozcestí: Povinnosti vůči Bohu a světu jsou v rozporu a nevíme, kterou cestu volit. To tenkrát, když císařský peníz se nám zdá být blízký, a Boží království vzdálené a neskutečné. Žít na světě, znamená sloužit ostatním, protože my sami také službu ostatním potřebujeme a přijímáme. Žít na světě moudře, znamená konat tu službu světu pod zorným úhlem věčnosti. Přírodovědci vynaložili velké úsilí, než se jim podařilo pochopit, že je jen jedno jsoucno. V poznatku o jednotě hmoty a energie hledají klíč k pochopení podstaty světa. Kristus takový klíč má. On sám je tím klíčem, který vše jednotí: On je Bůh a zároveň člověk. Je Pán všeho a bratr nás lidských ubožáků. Je Vševědoucí a zároveň důvěrný přítel nevědoucích dětí. Poprosme při dnešní mešní oběti Krista jednoty, aby nás ve své dobrotě uchránil takových životních rozcestí, kde bychom si nevěděli rady. Ať při svých každodenních rozhodováních nesejdeme z cesty pokoje a lásky, která staví Boží království už teď a zde.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

A nyní poprosme za dobrý sluch pro naše srdce, abychom Boží hlas správně slyšeli; za dobrý duchovní zrak, abychom našeho Pána ve své blízkosti viděli; a za rozum, který by uměl chápat.

Vzbuď ve všech lidech dobrou vůli, aby chtěli pochopit, co je jim v životě ku pokoji.

Vzbuď v lidech ochotu ke spolupráci na všem dobrém, o co se v naší zemi usiluje.

Ať nezapomínáme, že morálka občanská a náboženská není dvojitá, ale musí být jen jedna, stejná.

Ať se snažíme poznat a pochopit všechna slova a myšlenky, které slyšíme v kostele.

Ať je naše nedělní bohoslužba radostným děkováním za uplynulý týden.

Ať je naše každodenní práce v tvých očích pokojnou modlitbou.

Ať pro chvilkový prospěch nezapomínáme na hodnoty trvalé.

Smiluj se nad lidmi, kteří ze strachu jednají proti svému svědomí a trpí pak pocitem viny a neurózami.

Kéž i v tento čas Pán povolá ty, kterým chce dát podíl na své učitelské, pastýřské a kněžské službě.

Náš nebeský Otče, uč nás, abychom podle své víry chutě žili, abychom i v časech nepokojných byli lidmi pokojnými v důvěře v tvého Syna Ježíše, který s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

Nebo:

Ve společenství se všemi, s nimiž nás pojí vytrvalá naděje v našeho Pána, se modleme za celý svět:

Za pomoc Ducha svatého pro všechny, kdo se snaží zvěstovat víru druhým, a prosme také za ty, kdo Boha neznají.

Za ty, kterým je svěřena moc a mají velký vliv, aby s Boží pomocí usilovali o pokoj a svobodu všech.

Za vzájemnou úctu a ohleduplnost lidí různých národností, kultur a různého přesvědčení.

Za ty, kdo trpí duchovní, lidskou či hmotnou nouzí, za nemocné a umírající.

Za ty, kdo mají zlé úmysly, aby změnili své smýšlení a v jejich srdcích aby zavládla touha po dobru.

Za naši obec (naše město) a za všechny její (jeho) obyvatele, především za opuštěné a za ty, ke kterým nikdo nechová lásku a úctu.

Za sebe a za všechny křesťany, abychom dávali světu to, co mu náleží – účinné svědectví o Boží přítomnosti.

Pane, tobě patří náš život i všechna moc na nebi i na zemi. Tobě buď chvála na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

V postavě Služebníka, jak ho líčí v prvním čtení prorok Izaiáš, můžeme rozeznat Pána Ježíše: Své utrpení obětoval za jiné. Vlastně bychom v tom Služebníku měli rozeznat i sami sebe, jenže nechybí nám k tomu trpělivost k snášení životních trampot?

Nebo:

První čtení z proroka Izaiáše je částí tzv. 4. písně o trpícím Služebníku. Liturgie dnes přebírá jen ty verše, které hovoří o zástupné úloze Služebníka. Tato tajemná postava se nedá ztotožnit s Izaiášem, ani s perským osvoboditelem Kýrem, či se Zorobábelem, ani s izraelským národem, ale jen s Mesiášem Nové smlouvy.

1. ČTENÍ *Iz 53,10-11 Jestliže dá Hospodinův Služebník v oběť svůj život, uzří potomstvo, které bude žít dlouho.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodinu se zalíbilo
zdrtit svého Služebníka utrpením;
jestliže dá na usmíření svůj život,
uzří potomstvo, které bude žít dlouho,
skrze něho se zdaří Hospodinův plán.
Pro útrapy své duše uvidí světlo,
nasytí se svým poznáním.
Můj spravedlivý Služebník ospravedlní mnohé,
neboť sám ponese jejich viny.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 33,4-5.18-19.20+22 **Odp.: 22a**

Odp.: Ať spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství.

Hospodinovo slovo je správné, - spolehlivé je celé jeho dílo. - Miluje spravedlnost a právo, - země je plná Hospodinovy milosti.

Odp.

Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, - nad těmi, kdo doufají v jeho milost, - aby jejich duše vyrval ze smrti, - aby jim život zachoval za hladu.

Odp.

Naše duše vyhlíží Hospodina, - on sám je naše pomoc a štít. - Ať spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, - jak doufáme v tebe.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

List Židům vysvětluje, proč se na Pána Ježíše můžeme obracet s naprostou důvěrou. Není to nějaký neosobní a bezcitný Úřad, ale je to náš soucitný Bratr a milosrdný Boží Syn.

Nebo:

Ježíšova solidarita se projevuje i po nanebevstoupení. On totiž všechno ví a nám rozumí, protože prožil to, co my, a proto můžeme přistoupit s důvěrou k trůnu jeho milosrdenství.

2. ČTENÍ Žid 4,14-16 *Přistupujme proto s důvěrou k trůnu milosti.*

Čtení z listu Židům.

Bratři a sestry!

Máme vynikajícího velekněze, který prošel až do nejvyššího nebe: je to Ježíš, Boží Syn. Proto se pevně držme svého vyznání. Náš velekněz není takový, že by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými. Naopak! Vždyť on sám byl vyzkoušen ve všem možném jako my, ale nikdy se nedopustil hříchu. Přistupujme proto s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a našli milost, kdykoli potřebujeme pomoci.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mr 10,45

Aleluja. Syn člověka přišel, aby sloužil -
a dal svůj život jako výkupné za všechny. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Není pro nás jiné cesty, ať se nám to líbí nebo ne, než následovat Ježíše s jeho křížem. Poslouchejme, s jakou bezpodmínečností to Pán Ježíš zdůrazňuje.

Nebo:

Ježíš kráčí do Jeruzaléma vstříc potupnému ponížení. Učedníci však zatím stále nechápou tuto cestu, jak dosvědčuje i jejich prosba o čestné místo. A tak Ježíšovi nezbyvá, než je znovu poučit o pravém žebříčku hodnot: být tím posledním, sloužit druhým skrze sebedarování na kříži. A učedníci mají následovat svého Mistra i v tomto postoji ponížení ve službě.

EVANGELIUM Mk 10,35-45 *Syn člověka přišel, aby dal svůj život jako výkupné za všechny.*

Slova svatého evangelia podle Marka.

K Ježíšovi přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan a řekli mu: „Mistře, rádi bychom, kdybys nám splnil, oč tě požádáme.“

Odpověděl jim: „Co chcete, abych pro vás udělal?“

Řekli mu: „Dej, ať v tvé slávě zasedneme jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.“

Ale Ježíš jim řekl: „Nevíte, co chcete. Můžete pít kalich, který já piji, nebo dát se ponořit v křest, ve který já budu ponořen?“

Oni mu odpověděli: „Můžeme!“

Ježíš jim řekl: „Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu ponořen, ponořeni budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno.“

Když to slyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na Jakuba a Jana. Ježíš si je zavolal a řekl jim: „Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi prvním, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

CESTA K VELIKOSTI

Pán Ježíš nám dnes v evangeliu dává návod, jak udělat ze svého života něco velkého, jak se stát velikým. Kdo by nechtěl být veliký, slavný a mít úspěch? Ale není to podivná cesta k úspěchu, k níž nás Pán Ježíš vybízí? „Kdo chce být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem!“ Copak cesta k velikosti není právě opačná? Copak se neříká, že kdo to chce někam dotáhnout, musí dát stranou všechny ohledy, zapomenout na všechna přikázání a hrabat pro sebe, jen a jen pro sebe? Copak velicí někomu slouží? Ti si přece nechávají sloužit, služebníčkovat od druhých. A proti téhle lidské zkušenosti stojí Ježíšův návod: „Kdo se mezi vámi chce stát velikým, buď služebníkem druhých!“ Všimněte si, že Pán Ježíš tu neodsuzuje touhu po velikosti. Každý se máme snažit udělat ze svého života něco velkého. Pán Ježíš té snaze ukazuje správný směr: neusiluj o velikost v panování, raději chtěj lidem kolem sebe dobře sloužit.

Ještě že to je takhle! Kdyby o ceně lidského života rozhodoval jen společenský úspěch, jak by to bylo kruté pro lidi, kteří nejsou rvaví, kteří jsou méně zdatní či nemocní. Ti by se pak museli považovat za méněcenné. Pán Ježíš

naštěstí prohlašuje, že velikost života není ve rvavém předhánění a soutěžení, ale ve službě druhým a v pomáhání. Ale může toto být smyslem života i pro lidi mimořádně schopné? Ano, může. Vždyť to byl životní program i pro samotného Ježíše. Ten o sobě řekl: „Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sám sloužil.“ Náš život v následování Krista má tedy být životem služby v malém i ve velkém. To vytváří nový vztah k lidem. Už nejde o to, abychom druhé předstihli, abychom na ně hleděli jako na konkurenty, které je nutno porazit, ale jako na své bližní, kterým můžeme podat pomocnou ruku a žít s nimi v pokoji.

Uvědomujete si velikost této změny postoje, tohoto vztahu? Život zaměřený na boj o úspěch je plný neklidu, drásá nervy a přináší zklamání. Jestliže vychováváme děti k této ctižádostivosti, nechystáme jim do života nic příjemného. Jsou tedy dvě cesty lidského života: cesta velikosti v panování a předbírání druhých, a cesta velikosti ve službě. Po které se dáme? Ale pozor! U té cesty služby je ještě něco, o čem jsme dosud nemluvili, něco, co rozhoduje o její ceně a kvalitě. Je to láska. Ten, kdo chce sloužit, musí to dělat laskavě, vlídně, s láskou a rád. Znáám paní, která slouží své rodině od rána do večera, až do strhání. A přesto je všem pro postrach, protože o tom, co pro druhé dělá, pořád mluví, pořád všem připomíná, jak se pro ně dře a obětuje, a jak málo vděčnosti jí za to projevují. Křesťanské je chtít být veliký ve službě a ne v panování, v tyranizování. Křesťanské je posloužit s úsměvem, s láskou a rád.

TI, KTERÍ V MANŽELSTVÍ ZTROSKOTALI

Ve čtení z listu Židům jsme dnes slyšeli: „Náš velekněz, Ježíš, Boží Syn, není takový, že by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými. Přistupujme proto s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství, kdykoli potřebujeme pomoci.“ Platí toto milosrdenství našeho Pána Ježíše i těm, kteří ztroskotali se svým celoživotním projektem manželské věrnosti a rozvedli se? Platí toto milosrdenství i na Církev a její zákony, platí i na nás, křesťany? Kdo má oči k vidění, může vidět, jak bolavě se rozvody prožívají: Jak vysoké jsou počty sebevražd a těžkých onemocnění následkem rozvodu. Jak postižení jsou vyvráceni ze svých kolejí, jak trpí děti a celé rodiny, jak narostou potíže v práci i ve škole. Jak dlouhotrvající je proces léčení těchto duševních, hmotných i společenských škod. Jaké je naše milosrdenství k těmto postiženým, jaká naše ochota ke křesťanské pomoci? Jaké jsou možnosti pomoci těm, co zůstali sami? Snad každý z nás má mezi svými známými někoho postiženého rozvodem. Mnozí z nich se cítí poznamenaní, ostýchají se jít mezi lidi i do kostela. Je tu však zkušenost, že lidé se často lehkomyšlně berou, ale málokdy se lehkomyšlně rozvádějí. Někdy je rozhodnutí k rozvodu velmi statečný čin. Vždyť člověk tím dává najevo veřejnosti, že udělal velikou životní chybu a že ztroskotal. Vydává se všanc odsudkům veřejnosti, těch, kteří se rádi kochají lidským trápením. Je třeba, aby se našel někdo, kdo jim podá přátelskou pomocnou ruku. A kdo jiný, než my křesťané jsme povinni jim přátelsky povědět: Bůh po člověku nežádá

nic, co je nemožné. Co se tedy ukázalo jako lidsky nemožné, není hříšné. Je to jen špatné a bolavé.

Je třeba je pozvat do kostela. Říci jim při setkání: „Pojďte se mnou, stavím se pro vás!“ Ve farním společenství budou mít ochranu proti osamělosti. Nedělní bohoslužba a kázání jim pomohou celou tragédii psychicky zpracovat, uvědomit si své vlastní chyby a spoluvinu, litovat jich a hledat nápravu škod, povahově dospět. Dozrát s pomocí zkušeného duchovního vůdce, zpovědníka. Když rozvedení tuto pomoc nenajdou, zpravidla zahořknou a zatrpknou v nedůvěřivém samotářství, nebo se střemhlav vrhnou do nového neuváženého dobrodružství. Starozákonní jméno Boží je Jahve. To znamená: „Já jsem ten, který je tu pro vás.“ Kdo žije bez partnera, ten má čerpat svou sílu z tohoto Božího příslibu zviditelněného farním společenstvím a dobrými přáteli. Je možné pomoci i těm, kteří se znovu oženili či vdaly? Poslyšte úryvek z dopisu: „Víš, kým jsem jako mladá dívka nejvíce pohrdala? Ženami, které se rozvedly a podruhé vdaly. Dnes věřím, když mne můj muž opustil, že to sám Bůh poslal mým dětem pěstouna Josefa, aby jim nahradil všechno, co postrádaly bez otce, a co já jsem jim v jejich dospívání sama nemohla nahradit. Žádná žena dětem při výchově muže nenahradí.“ Tohle je pohled zvnitřku na nové manželství po rozvodu a ať chceme nebo nechceme, stále jich přibývá i mezi katolíky úměrně s růstem počtu rozvodů. Co na to církevní právník? Říká: „Pro katolického křesťana je svátostné manželství zásadně nerozlučné. Ale každá zásada, každé pravidlo zná své výjimky. Každý zákon má prováděcí nařízení, jak se má v různých situacích uplatňovat. Ale všechny okolnosti a všechny životní situace v žádném lidském zákoně zahrnout nelze, zvláště tam, kde se jedná o věci svědomí, věci vnitřní nepatří před soudce. Soud o vnitřních pohnutkách je třeba ponechat Bohu.“

Rozvedení a znovu oddaní potřebují pomoc a ne pohrdavé odmítání věřících lidí. Skrze svátost křtu zůstávají nadále křesťany. Je třeba je přátelsky zvát a pomáhat jim, aby se jak jen mohou podíleli dál na životě farního společenství. Je třeba věnovat pozornost jejich dětem. V encyklice *Familiaris consortio* se žádá důkladné rozeznávání a rozlišování různých situací, a za určitých podmínek se jim otvírá i přístup ke svátostem. Vždyť Bohu záleží na zduchu každého života! Objektivně je situace znovu oddaných neřešitelná, ale subjektivně je v mnoha případech zcela na místě připuštění ke svátostem. Nelze přece považovat za svátostné takové soužití manželů, které by pro oba i pro děti bylo peklem. Znovu svátost manželství už přijmout nemohou, ale mohou spolu svatě žít. A co říci na ty, kteří žijí spolu jen tak, na hromádce, bez občanského i církevního sňatku, v konkubinátu? Když je tolik trápení s rozvodem: u soudu i v kostele, když se to tak často nevyvede, není lépe se neženit či nevdávat? Už apoštolové byli toho mínění, když jim Pán Ježíš zdůraznil, že člověk nemá rozlučovat, co Bůh spojil. Je stále více takových, kteří žijí jako druh a družka. Jedni ze strachu, protože poznali hrůzu rozvodu u svých rodičů či přátel. Jiní proto, že nedozráli k schopnosti závazně se pro něco rozhodnout. Starší tak

zůstávají proto, aby nepřišli o vdovský důchod. A jsou i takoví, ač nemnozí, kteří manželství jako instituci vůbec neuznávají. Většina mladých dnes považuje řádné manželství sice za žádoucí ideál, ale bojí se, že by to zatím nezvládli. Bojí se hrůz rozvodu, kdyby ztroskotali. A tak žijí ve stálé nejistotě, pod stálým tlakem. Denně si musí dokazovat svou lásku a to není snadný život. Žijí bez dětí a sní o tom, že se jednou doopravdy vdají či ožení.

Někteří jsou k tomuhle vedeni dětinským postojem: chtějí ze spolužití urvat co nejvíce pro sebe, ale nic dávat jako protihodnotu. Nechtějí se vázat, ztratit svobodu. V pozadí takového jednání je nedostatek zralosti, dospělosti, neschopnost se závazně rozhodnout. A tak trápí sebe i obě rodiny rodičů. Jaká je pomoc? Mnozí slušní lidé se od takových partnerů instinktivně odvracejí a vyhýbají se jim. Ale právě tyto nenásilnou pomoc velmi potřebují. Třeba od mladých přátel, kteří lépe prošli dobou známosti a průpravou k manželství, na kterých uvidí, jak v jistotě manželství vzniká domov pro manžele a bezpečné hnízdo pro děti; jak právě křesťanská víra nabízí účinné řešení různých zmatků: jak pevné svátostné pouto skýtá ochranu a oporu ve zlých chvílích. Jak manželství na zkoušku je jako bydlení v bytě, na který nemáš dekret. A tak nezbyvá, než konstatovat, že dosud nikdo nevynalezl lepší formu soužití, než je manželství. Všechny alternativní pokusy, a bylo jich dost, to znovu a znovu prokázaly. Je jen potřeba od mládí se pro schopnost v páru vychovávat. Je jen potřeba v době dostatečně dlouhé známosti vzájemný vztah pěstovat, jako se šlechtí stromek v zahradnictví. Je potřeba těm, kteří v pokusu o založení domova ztroskotali, pomáhat ze všech sil. To jsou dnes ti nejčastější zranění na cestách života, které jako v Ježíšově podobenství jedni míjejí bez pomoci a druhí jim pomáhají. Buďme tedy milosrdnými samaritány!

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Prosme teď Boha Otce a Stvořitele našeho světa:

Za všechny lidi, kteří upřímně pomáhají k budování lepšího a spravedlivějšího světa, aby jejich snaha přinesla dobrý užitek.

Za vládcy a státníky, aby přestali prosazovat sobecké zájmy vlastní, a mysleli na společné dobro lidstva.

Za ty, kdo nosí jméno křesťanů, aby nespolehali na lidskou moc a majetek, ale na sílu Boží milosti a svou lásku.

Za všechny poctivě pracující, aby měli ze své práce radost a užitek.

Za zaměstnané maminky, aby jim doma všichni ochotně pomáhali.

Za nás všechny, abychom nechtěli lidem kolem sebe panovat, ale sloužit.

Za všechny naše zemřelé, aby jejich dobré skutky se staly jejich pokladem v nebi.

Vlij do srdcí našich mladých bratří touhu po kněžské službě, odvahu poslechnout tvé volání a s vírou tě následovat.

O to tě, Bože, prosíme, ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

V prvním čtení uslyšíme, jak Izraelité bojovali proti pohanům. Mojžíš se nechápe meče, ale pozvedá své ruce k modlitbě. Toto vyprávění je krásným obrazem vytrvalé modlitby.

Nebo:

Bitva v dolině Refidim je popisována velmi stručně, hlavní pozornost se soustřeďuje spíše na Mojžíše. Pokud držel ruce nahoře, Izrael vítězil: symbol zvednutých rukou naznačuje napojení na Hospodina a přijetí síly od něj. Hospodin nakonec nově prokázal věnost svým vyvoleným, zastal se jich. Je důležité si všimnout, že Izrael neztvřzil jen díky Mojžíšovi, ale i díky Jozuově vojsku: pasivita, stát na hoře před Hospodinem, se tak skloubila s aktivitou, bojovat v dolině. Izrael mohl slavít vítězství díky spolupráci rozmanitých druhů služeb přítomných v jeho středu.

1. ČTENÍ Ex 17,8-13 *Když Mojžíš měl zdvižené ruce, vítězili Izraelité.*

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Amalečané přitáhli a bojovali s Izraelem v Refidim.

Mojžíš řekl Jozuovi: „Vyber si muže a zítra vyjdi bojovat s Amalečany, já se zatím postavím na vrchol pahorku s Boží holí v ruce.“ Jozue vykonal, co mu rozkázal Mojžíš, a bojoval s Amalečany. Mojžíš, Árón a Chur však vystoupili na vrchol pahorku.

Když Mojžíš měl zdvižené ruce, vítězili Izraelité. Když ruce spouštěl, vítězili Amalečané. Ruce Mojžíšovy se však unavily; vzali tedy kámen, položili pod něho a on se na něj posadil. Árón a Chur podpírali jeho ruce, každý z jedné strany, takže jeho ruce zůstaly pevné až do západu slunce. Jozue porazil ostřím meče Amalečany a jejich válečné sbory.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 121,1-2.3-4.5-6.7-8 Odp.: srov.2

Odp.: Pomoc nám přijde od Hospodina, - který učinil nebe i zemi.

Zvedám své oči k horám. - Odkud mi přijde pomoc? - Pomoc mi přijde od Hospodina, - který učinil nebe i zemi.

Odp.

Nedopustí, aby se tvá noha zvrtila, - nebude dřímat tvůj strážce. - Ano, nebude dřímat a spát - Izraelův strážce.

Odp.

Hospodin tě střeží, - Hospodin je tvým ochráncem po tvé pravici. - Za dne ti slunce neublíží, - ani měsíc v noci.

Odp.

Hospodin tě bude střežit ode všeho zlého, - střežit bude tvou duši. - Hospodin bude střežit tvůj odchod i příchod - nyní i navěky.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

To, co si teď budeme číst, bylo napsáno za pohnutých okolností. Svátý apoštol Pavel se dozvěděl, že bude popraven a tak se loučí se všemi, kdo jako on uvěřili v Pána Ježíše, tedy i s námi. A co nám před smrtí doporučuje?

Nebo:

Tento text je srozumitelnější na pozadí polemiky proti nauce falešných učitelů působících uvnitř církevní obce. Timotej má odolat falešným naukám věrností v předávaném učení, věrností Písmu svatému. Taková věrnost nemá být jen pasivní, ale i aktivní: Timotej má hlásat s odvahou toto slovo, i když bude někdy nepřijemné.

2. ČTENÍ 2 Tim 3,14-4,2 *Boží člověk ať je důkladně vyzbrojený pro každé dobré dílo.*

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný!

Drž se toho, čemu ses naučil a co jsi přijal jako jisté. Víš přece, od koho ses tomu naučil! Od dětství znáš svatá Písma; ta tě mohou naučit moudrosti, abys dosáhl spásy vírou v Krista Ježíše. Všechno, co je v nich napsáno, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování, k usvědčování, k napravování a výchově ve spravedlnosti. Tak je potom Boží člověk dokonalý, důkladně vyzbrojený pro každé dobré dílo.

Zapřísahám tě před Bohem a před Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, zapřísahám tě při jeho slavném příchodu a království: Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Žid 4,12

Aleluja. Boží slovo je plné života a síly -

a pronáší soud i nad nejvnitřnějšími myšlenkami a hnutími. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Dnešní evangelium je mistrná ukázka, jak srozumitelně a názorně umí Pán Ježíš učit. Poslouchejme, k čemu nás povzbuzuje.

Nebo:

Modlitba vyvolených zde nabývá specifického obsahu. Je to modlitba věřících zakoušejících bezpráví a prosících o vysvobození. Patrně se myslí na období pronásledování a zkoušky.

EVANGELIUM Lk 18,1-8 *Bůh se zastane svých vyvolených, kteří k němu volají.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš vypravoval svým učedníkům podobenství, že je třeba stále se modlit a neochabovat: „V jednom městě byl soudce, Boha se nebál a na lidi nedal.

Byla v tom městě i vdova, chodila k němu a říkala: „Zastaň se mě proti mému odpůrci!“ Ale on dlouhou dobu nechtěl.

Potom si však řekl: „I když se Boha nebojím a na lidi nedám, přece se té vdovy zastanu, protože mě obtěžuje; jinak sem bude ustavičně chodit a mě trápit.““

A Pán řekl: „Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! A Bůh by se nezastal svých vyvolených, kteří k němu volají ve dne v noci, a nechal by je dlouho čekat?

Říkám vám, že se jich rychle zastane! Ale nalezně Syn člověka na zemi víru, až přijde?“

Slyšeli jsme slovo Boží.

VYTRVALOST V PROSEBNÉ MODLITBĚ

Lidé někdy litují, že v evangeliích je tak málo zcela konkrétních pokynů pro denní život: Tohle dělej takhle a takhle a budeš správným Ježíšovým učedníkem. V dnešním evangeliu jedna taková rada je: Je třeba se stále modlit a nepřestávat. Je třeba prosit Boha tak vytrvale, jako vdova soudce. Co my na to? Řídíme se touto radou? Modlíme se denně, stále a vytrvale? Kdepak. To až je mi zle, to až když mi teče do bot, když něco moc chceme, to pak každý umí zabřebentit modlitbičku: Pane Bože, honem pomoz! Pane Bože, tohle a tohle mi splň, já ti za to něco slíbím! My se pokoušíme zapřáhnout Boha do svých plánů jako tahouna do vozu. Jsou to často chvilkové banality, zač prosíme. Jsou to někdy i věci nám škodlivé, o které žádáme. A pak není divu, že nám je Bůh nesplní. Ale jindy naopak prosíme o věci životně důležité, o životní záležitosti

naše nebo druhých a také splnění nevidíme. Kolikrát jsem už slyšel stesky: „Tolikrát jsem už Boha o něco prosil a nikdy jsem splnění nezažil. Na všechny naše prosby Bůh stále jen mlčí. A tak jsem se modlit přestal. Člověk se musí se svými problémy snažit vypořádat sám.“

Je to správná úvaha? Není! Není správné chtít se se vším vypořádat sám a neprosit o pomoc. A také není správné jen prosit o pomoc a sám nic nedělat, sám se nepřičinit. Mezi prosebnou modlitbou a vyslyšením vždy bude veliké napětí. A to napětí je snesitelné jen tenkrát, když prosíme jako Pán Ježíš na Olivové hoře. K modlitbě patří víra, že Bůh udělá v pravý čas to, co potřebujeme, co je nám k dobru. Naše modlitba je jako ruka zdvižená v davu: Tady jsem, Pane! Uprostřed miliard lidí, zde jsem! Potřebuji tě! Pomoz mi! A v čem spočívá ta pomoc, o kterou máme Boha prosit tak vytrvale, jako vdova prosila soudce? Soudce byl líný, netečný, vdova ho nezajímala. Je třeba také probudit Boží aktivitu, zájem o prosebníka? To jistě ne. Už svatý Augustin to věděl a pověděl: „Člověk se nemodlí proto, aby zorientoval Boha. Člověk se modlí proto, aby se sám dobře zorientoval.“ Nepřehlédněme při tomto uvažování také poslední větu dnešního evangelia. Pán Ježíš se ptá: „Ale nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde?“

Vytrvalá modlitba je tehdy pravá křesťanská modlitba, když je znamením lásky. Milující mají potřebu stále se ujišťovat o své lásce. Tady někde je nejhlubší základ, proč se křesťan modlí neustále. Víra a láska potřebují stálý kontakt, stálý rozhovor. Modlení patří k člověku, tak už je člověk stvořen. Člověk je člověkem, když se modlí. Ovšem, modlení se nelze naučit jako nějaké řemeslné zručnosti. Modlitbě se nelze naučit, tu musíme objevit. Není to vymyšlení velkých slov, odříkání mnoha slov. Nemusíme při ní v duchu stát před nadlidskou osobností kdesi ve výši, kdesi v nekonečnu. Modlitba je i mlčení, i naslouchání. Je to ptání se. Je to i nářek. Je to prosba. Ale nade vše to je projev důvěry k nebeskému Otci. K Otci, který není jen nad námi, který je i v nás. Který je věrně při nás a s námi. O umění takové modlitby prosme.

POTKAT KRISTA V HODNÉM ČLOVĚKU

Často nám táhnou hlavou úzkostné starosti, že víra v Boha v našem národě vymizí, protože tak málo dětí chodí do náboženství, že nejdou do kostela, aby uslyšely alespoň kázání. Ale bratři a sestry, jestliže v některém národě víra začne upadat, pak to není pro nedostatečné vyučování ve státní škole; pak to není ani pro pronásledování: dějiny jasně svědčí, že pronásledování naopak víru oživuje a šíří. Naši víru neohrožují vnější zásahy samy o sobě. Příčina lhostejnosti k náboženství je jinde. Myslím, že vás o tom přesvědčím, když se mnou uvážíte toto: Do padesátých let bylo vyučování náboženství povinnou součástí školního rozvrhu se dvěma hodinami týdně. To znamená, že všichni starší lidé mezi námi mají za sebou nejméně 1000 lekcí náboženské výuky, když počítám 8 let po 80 hodinách ve škole a po 50 nedělních kázáních. A co jim těch

1000 vyučovacích lekcí dalo, co to z nich udělalo? Většinou ne tolik, aby si dětskou víru dovedli nahradit vírou dospělou. Z většiny jsou lidé lhostejní a nevěřící. A co z toho tisíce vyučovacích hodin víme my, věřící? Víte dobře, jaká je odpověď: náboženské znalosti našich věřících jsou většinou velmi chatrné.

Proč tomu tak je? Mohli bychom hledat příčinu v náboženství samém: Náš Bůh je neviditelný, nehmatatelný, není to nic snadného věřit v Boha. Mohli bychom hledat příčinu ve vyučujících, katechetech, kazatelích, a ptát se zda učili dost názorně, zda kázali dost zapáleně a přesvědčivě. Mohli bychom začít zkoumat tuto generaci, zda oni nebyli příliš tvrdou půdou, zarostlou trním zlovyků, na které se Boží slovo nemohlo dostatečně zakořenit. Jistě každého z něco tu také přispělo k nezdaru, že tato generace našeho národa nepřijala křesťanství, že v dospělosti dala přednost pohanství. Ale rozhodující důvod, proč se někdo stane nebo nestane křesťanem, je: zda se setká nebo nesetká s Kristem. Jestliže prožije nebo neprožije to, co zažil Šavel cestou do Damašku. Jak se může člověk setkat viditelně s Kristem po jeho nanebevstoupení? Kristus žije viditelně dál mezi námi ve své Církvi, v křesťanech, ve svých svátostech. Kristův hlas k nám mluví v jeho Evangeliu.

Možnost, jak se stát věřícím člověkem, tedy je, potkat jej v hodném věřícím člověku. V člověku, kterého obdivuji, chci být také takový jako on: v jeho názorech se dovidám Ježíšovo učení, v jeho povaze, charakteru poznávám Ježíšovu lásku a velikolepost. Věřící přítel mne pak už dovede do společenství věřících, do Církve, kde se s Kristem setkám ve svátostech. Ve shromáždění věřících můžeš uslyšet při bohoslužbě Ježíšův hlas, poznat svatá Písma: Ježíš žije v evangeliu. Chce se mnou hovořit. Tady jsme u hlavní příčiny, proč současná generace lidstva zůstala hluchá ke křesťanství: Nenašla živého Krista v Církvi. Nedělní shromáždění bylo jen úkonem povinnosti, kde si každý prožíval svou modlitbu sám pro sebe. Nic z bratrské pospolitosti Božích dětí, které se sešly doma, v rodném, v otcovském domě svého farního chrámu, aby se tu s radostí setkaly navzájem i se svým Otcem.

Současná generace lidstva nedokázala ani to druhé nezbytné: setkat se s živým Kristem v evangeliu, objevit, že evangelium je kniha, kde mluví Ježíš o tobě, o každém z nás a osobně ke každému jednotlivě. To má na mysli svatý apoštol Pavel v dnešním čtení: „Od dětství znáš knihy svatého Písma. Ty tě mohou naučit, abys dosáhl spásy skrze uvěření v Ježíše Krista.“ Knihy Písma svatého mohou naučit, říká. Jenže nedojde-li k objevení živého Krista za černí a papírem knihy, pak se brzo Písmo stane knihou nudnou. Znáš z něj určitá místa, která jsi slyšel na půl ucha při nedělní mši. Znáš z evangelia pár vět, které ses naučil odříkávat nazpaměť v náboženství. Ale i když se někdo rozhodne, že si konečně přečte celé evangelium, zpravidla toho brzo nechá. Nic tam nenajde, nic nového mu to neříká, žádné vzrušení. Proč? Abys dostal na obrazovku obraz, musíš aparát vyladit. Abys viděl mikroskopem, musíš jej zaostřit. Abys dostal z tranzistoru píseň, musíš jej zapnout. Abys v evangeliu uviděl a uslyšel Krista, musíš nejprve vyladit sebe, soustředit sluch i hlas.

Když jdeš do kostela, když chceš doma otevřít Písmo svaté, vzbud' v sobě především zvědavost a touhu: Setkám se s Pánem Ježíšem: Bude mluvit ke mně, osobně ke mně. Co mi poví, co mi chce? Porozumím mu? Pak pros nebeského Otce, aby ti byl vůdcem k Ježíši, pros Ducha svatého, aby ti byl tlumočnickem. Je totiž potřeba Božího vedení, jinak se s Ježíšem mineš a nesetkáš. Budeš přesvědčen, že dnes kázání sedělo na toho tvého známého; dnes to platilo na mou ženu; dnes by si to měl zapamatovat můj syn atd. Nepochopíš, že marnotratný syn jsi ty, že tys ten posedlý zlem, tys ten mrtvý mládenec, tys ten pozvaný ke svaté hostině večere Páně, že tys ta vdova, která se bije za spravedlnost, nebo tys ten liknavý soudce, který má rád své pohodlíčko. Je zapotřebí i tlumočení Ducha svatého, protože Ježíš mluví jinou řečí, které se musíš učit. Ty mluvíš o úspěchu u lidí a on říká: poslední u lidí mohou být u Boha první. Ty mluvíš o vedoucím postavení a on říká: buď dobrým služebníkem všech. Ty mluvíš o taktice a diplomacii a on říká: staň se dítětem. Ty mluvíš o bohatství a on říká: ožeň se s chudobou.

Vidíš, Kristus mluví jinak, než svět. Musíš nechat Ducha svatého, aby ti pomohl přeložit si to do své řeči, do situace toho dne, který žiješ. Jinak nepochopíš nic, nezažiješ setkání s Kristem. Co si tedy dnes zapamatujeme, co začneme dělat, abychom nepropásli své schůzky s Kristem? Před nedělní bohoslužbou, před otevřením Písma svatého doma pros nejprve nebeského Otce o vedení, pros Ducha svatého o tlumočení, abys uslyšel. A co pak? Pak odpovíte! Odpovídej Kristu na to, co uslyšíš: děkuj, odprošuj, plánuj, hlas se do služby. A ještě něco: neztrácej vytrvalost, neztrácej odvahu. Vždyť jste u díla dva: Nejen ty sám, ale i Duch svatý. I kdybys ty byl málo šikovný, máš-li upřímnost, pak Duch svatý bude jistě šikovnější, on úspěch mít bude. Bratři a sestry, to je jediná úspěšná cesta, jak se stát křesťanem, jak dojde k víře naše rozkolísaná generace: setkání s živým Kristem ve společenství s bližním, uslyšení Kristova hlasu v jeho Evangeliu.

MISIJNÍ NEDĚLE - VYPRAVUJ TO DÁL!

„Nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde?“ Opravdu překvapivá otázka z úst Pána Ježíše. Anglický spisovatel Graham Greene se jí zabývá v povídce, která má nadpis: „Smrt posledního papeže.“ Svět byl konečně sjednocen pod jedním prezidentem. Ve jménu jednoty lidstva byla už také vyhubena všechna světová náboženství. Lidem stačí jedna státní ideologie. I všichni křesťané jsou už vyhlazeni, jen poslední papež stále uniká, ač je na něj vydán celosvětový zatykač. Papež cestuje s malým kufříkem, v převleku za obchodního cestujícího. Konečně ho pozná a udá portýr v hotelu, kde chtěl přenocovat. Je zatčen a předveden před světového prezidenta. Prezident mu nabízí život a svobodu, když se odřekne náboženské pověry a podepíše o tom svolání pro veřejnost. Ale papež potřásá hlavou: Vy nejste pán světa, tím je Ježíš. Mne můžete zabít, ale Ježíš si vzbudí nové věřící. Prezident zuří, vyhrožuje, ale vše nadarmo. Pak

vytáhne prezident revolver a posledního křesťana zastřelí. A jak tak prezident hledí na drobnou postavičku posledního věřícího, najednou mu v hlavě svítá poznání: ten protivník, kterého pronásleduje, to nejsou věřící lidé, to není tenhle stařec, to je Ježíš Kristus. A Ježíš Kristus překonal smrt. Ježíš žije. A spisovatel končí větou: „A v této minutě se zrodil v prezidentovi první nový věřící.“

„Já jsem s vámi po všechny dny, až do skonání světa,“ řekl Ježíš, a to platí a bude platit stále. „Pekelné brány mou Církev nepřemohou,“ řekl Ježíš, a i to platí a bude platit stále. Ale stále také platí Ježíšova výzva všem věřícím: „Jděte do celého světa, učte všechny národy a křtěte je.“ Stále platí tato výzva i celé dnešní Církvi a každému z nás osobně. Stále platí, že Církev je buď misijní církví, nebo není Kristovou Církví. Dnešní misijní neděli si to chceme zase jednou radostně připomenout: Nejen misionáři zvlášť k tomu školení, nejen kněží zvlášť k tomu svěcení, všichni pokřtění mají účast na Kristově kněžství, všichni máme právo a poslání hlásat Krista tam, kde žijeme. Máme říkat všem lidem dobré vůle, že jsme našli Mesiáše, učitele pravdy a lásky. Máme při mši svaté i mimo ni v modlitbě obětovat Bohu svou práci i své trampoty za vykoupení a záchranu lidí. Když my jsme měli to štěstí, že jsme se o lásce Pána Ježíše dozvěděli, nemáme si to nechávat pro sebe. Sdělená radost je dvojí radost. Když Pán Ježíš odcházel ze světa, nezanechal na světě po sobě nic jiného než několik učedníků, kterým přikázal: Vypravujte dál, co jste ode mne slyšeli. Žijte tak, jak jste viděli žít mne. Ať světlo vašeho příkladu svítí všem kolem. Dodávejte životu chuti jako sůl. Já budu s vámi, můj Duch vás povede.

Zde jsme si právě řekli, jak se staneme misionáři radosti evangelia ve svém okolí: Když se nejprve otevřeme v modlitbě, v kostele, působení Ježíšova Ducha. Když jej vpustíme do svého srdce. Kdo se působením Ježíšova Ducha ve svém srdci dá vést, ten se stane srdečným člověkem, radostným člověkem, člověkem dobré mysli. A srdečnost, to je právě ten potřebný padací most, který spouštíme vstříc bližnímu. Protože takový je zákon Kristových apoštolů: Nejprve musíš najít cestu k člověku v rovině lidské, přátelské, a teprve potom se můžeš vydat spolu s ním vzhůru za Kristem. Je jedno takové poznávací znamení, které nám ukáže, nakolik jsme působení Ducha svatého otevřeni, nakolik jsme misionáři Kristovy radostné zvěsti. Je to náš smysl pro humor. O všech velkých světcích se vypravuje, že se rádi smáli, že rádi žertovali. V kom sídlí Boží Duch, ten se nestane ani mrzoutem, ani bručounem, ani zatrpklým ironikem. Křesťan se nepouští do hádek o víru. Nikoho nenutí, co musí dělat. Pán Ježíš také nikoho do ničeho nenutil. Ale modlil se a žil tak, že na něj lidé hleděli s úžasem a snažili se ho napodobit.

My křesťané víme, že známe a máme protilek proti pesimismu a strachu, lék, který probouzí v člověku ty nejhezčí vlastnosti: veselost, teplo, uvolnění a dobromyslnost. Zdrojem je důvěra v Boha. Naše víra v dobrého Boha nám umožňuje unést i bolavé a trapné věci života. Umožňuje usmívat se, i když něco jde špatně, když prohloupíme. Nic není tak tragické tomu, kdo věří, že na konci všeho je Boží domov. Důvěra v Boha působí, že si nemusíme dělat starosti o

sebe, vždyť jsme se svěřili do Boží ruky. Máme proto své ruce volné, abychom je mohli podat těm bratřím a sestrám, kteří Boží dlaň dosud nepoznali. Kéž se tedy staneme i my radostnými misionáři radostné zvěsti: Člověče, nemusíš se bát. Je tu tvůj nebeský Otec a má tě rád. Je tu tvůj lidský bratr Ježíš a zve tě, abys byl jeho učedníkem, misionářem života v radosti a důvěře. Zve tě k životu tak velikému, tak krásnému, že bude stát za zachování navěky. Nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde? Pane, budeme o své víře vypravovat dál: svým dětem, svým přátelům, abys až přijdeš, našel ji jak u nás, tak u našich dětí.

JAK DĚTI UČIT MODLITBĚ

Novákovy děti měly vždycky velkou radost, když jim tatínek slíbil, že se s nimi bude modlit večerní modlitbu on. Měl jinak stále napilno, ale při modlitbě s dětmi na to pilno zapomněl. To nebylo jako s maminkou: „Děcka, nezdržovat, mám tam ještě kupu žehlení, honem Otčenáš a Zdravas a do postele.“ S tatínkem to bylo jinak: „Tati, a zhasneme zase světlo a rozsvítíme si svíčku, jako posledně, ano?“, připomínal Jirka. „A já budu dneska zhaset, tys zhasel minule,“ ubezpečovala se Monika. „Rozsvítíme,“ slíbil tatínek, „protože světlo svíčky nám připomíná, že Pán Bůh je s námi i ve světnici, i zde, a proto si musíme při modlitbě dávat pozor, co a jak mu říkáme.“ V předcházejících úvahách jsme hovořili o tom, že rodiče mají mluvit s dětmi o Bohu. Dneska si dodejme, že všechno mluvení o Bohu by bylo málo, kdyby současně, od samého počátku, nebylo spojeno s mluvením s Bohem. Bůh není nějaká věc, kterou mohu popisovat, Bůh je ten, kdo je živý s námi. Proto jej můžeme oslovovat a můžeme s ním a k němu mluvit.

První období začíná, když dítě už rozumí jednoduchým větám. To se maminka občas modlí nad dítětem ve jménu dítěte, např.: „Dobrý Bože, děkuji ti, že máš svou Moniku rád.“ A Monika se brzo začne přidávat a opakuje po mamince: „Monitu jáť.“ První vlastní modlitbou dítěte budou krátká poděkování a vyjádření radosti, že něco pěkného dostalo, za hračku, jídlo, za postel, za auto, za stromy a sluníčko. Dítě poví s maminčinou pomocí dobrému Bohu o velikánském bagru a jiných věcech, které vidělo, které ve svém okolí objevilo. Tím se v něm natrvalo zabydluje správná představa o Bohu, který je s námi, ne kdesi v nekonečnu, daleko na nebesích. Tato modlitba, volný rozhovor s maminkou, utvrzuje v dítěti představu Boha, dárce všeho dobra. Kromě modlitby vlastními slovy mají v raném dětství místo i modlitby naučené; těm bude věnována příští naše pojednání. Dalším stupněm vývoje dětské modlitby je rozšíření pohledu na jiné lidi. Zde už začíná maminka vést k prosebné modlitbě: „Dobrý Bože, pomáhej tatínkovi v práci!“ „Ať se nemocná sestřička brzo uzdraví.“ Pán Ježíš nás v evangeliu často povzbuzuje, abychom Boha s důvěrou prosili, učme tedy i děti prosit. Ale chraňme se přitom dvojího úskalí:

Nemůžeme prosit za něco, co odporuje Božímu řádu ve světě: Když se malý Jirka vroucně modlí: „Dobrý Bože, ať mi do rána narostou křídla, abych

mohl létat,“ je třeba mu vysvětlit, že pořádek ve světě je od Pána Boha a Bůh jej zpravidla nemění. Že spíš můžeme a máme změnit k lepšímu své chování; že i druzí lidé se s Boží pomocí mohou změnit k lepšímu. Je nutno vysvětlit dítěti, jak Bůh plní naše prosby. Že není žádný automat. Ví lépe než my, co potřebujeme, a proto někdy naše prosby splní jinak, než si představujeme. Kde se to dětem zavčas neřekne a nevysvětlí, dopadne to jako s Toníkem, který šeptal na návštěvě babičce: „Babi, my se za tebe modlíme, aby ses uzdravila. Ale stejně umřeš! Za dědečka jsme se také modlili, aby se uzdravil, a přece umřel.“

Podobná nedorozumění bývají někdy v pozadí, když dítě začne modlitbu odmítat. Malá Věrka najednou místo modlitby měla pusku jak zamčenou, a když maminka naléhala, dala se do zoufalého pláče. Ještěže maminka byla rozumná, že na ni přestala naléhat a trpělivě pátrala, co za tím vězí. Konečně to z Věrky vytáhla: „Já nechci umřít.“ Pomalu si maminka dala dohromady, co to v malé hlavičce straší. Vždycky večer Věrka říkala dětskou modlitbičku, která končila, aby jí Pán Bůh vzal do nebe. A když umřelo sousedům malé děvčátko a Věrka se vyptávala, kam odešla, proč už není u maminky, co je to, že umřela, dostala odpověď, že si ji Pán Bůh vzal k sobě do nebe. Odtud ten zarytý odpor k modlení: ona nechce žádné nebe kdesi, ona chce být přece doma u maminky a tatínka! Volba jiné, vhodnější modlitby, potíž odstranila.

Jindy mají děti nechuť k modlitbě, když je moc dlouhá nebo nesrozumitelná. Zásadně nepoužívejte při takové stávce žádné násilí, ani donucování. Nedělejme z toho před dětmi vědu a hledejme příčinu. Je-li to z dětské vzdorovitosti, ta pomine o to dřív, čím méně si jí rodiče budou všímat. Příčinou může být i pocit křivdy za potrestání. Neříkej také nikdy dítěti, že Pán Bůh se na ně bude zlobit, když se nepomodlí. To by pak těžko pochopilo, že Bůh nás nepotřebuje, ale my potřebujeme jeho, a proto se modlíme. Kde však se jedná o dítě náladové, které se nerado podřizuje jakémukoli pravidelnému pořádku, pak nebudeme výjimky trpět a přidržujeme dítě k pravidelnosti i v modlitbě. Musíme se zmínit ještě o jedné potíži při rodinné modlitbě s dětmi. Připomněla ji jedna maminka: „Hezky nám to, otče, vykládáte, ale má to háček. Vy máte pořád na mysli dobré katolické rodiny, ale kdepak takové jsou? Co když je otec nekatolík; co když je sice katolík, ale nábožensky lhostejný nebo nevěřící?“ Odpověď je jednoduchá, ale provádění jednoduché nebývá. Když je otec nekatolík, ale věřící, pak se bude bez potíží podílet na večerní modlitbě a oba manželé se budou snažit o ekumenický vztah, o vzájemnou úctu k přesvědčení druhého.

Horší je to tam, kde je otec vlašný nebo lhostejný. Snad bude možno s ním dohodnout, aby se choval taktně a výchovu dětí nenabourával. Maminka pak bude mít nesnadnou úlohu vysvětlit postupně dětem, že tatínek má právo jednat podle svého, ale že my, věřící křesťané, se bez modlitby neobejdeme. Zle je to tam, kde věřící partner tolerantní není. Tam nezbude než zříci se modlitby s dětmi, když je přítomen. Myslím, že vy maminky, byste nám tu uměly povědět

přebohaté zážitky s vedením dětí k modlitbě. Říkala jedna maminka: „Mám čtyři děti. Jak je uklidnit, aby se při modlitbě nešťouchaly, nestrkaly, nechichotaly?“ Tu je třeba použít receptu tatínka s úvodního příkladu. Tam pomohla k soustředění rozžatá svíce. V adventě to bude betlém, v postě děti upletou z trní korunu, namalují Boží hrob. V máji se soustřeďuje zrak na obrázek Panny Marie, jindy na kříž nebo obrázek, který samy namalovaly.

A pak je tu ještě postoj: děti se modlí celým tělem, nejen ústy. Místo znamení kříže lze někdy začít s úklonou, jindy místo sepnutí budou ruce rozepnuté jako kněz u oltáře. Jsou-li děti dál od sebe, aby se nemohly strkat, jestliže se modlitba uvede vhodným slovíčkem o přítomném Bohu a zda modlitba není příliš dlouhá, pak to jde i se čtyřmi capartíky. Vím, že večerní modlitba rodiny má mocného konkurenta v televizoru, ale věřte, když budete dobře vědět, jak na to, bude vám všem chvilka společné modlitby něčím moc milým a vaše děti na to budou po celý život rády vzpomínat. Šťastné ty děti, kde se modlí společně oba rodiče nebo alespoň jeden z nich. Modlitba je největší škola víry.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Chceme udělat vše pro to, aby i naše děti si odnesly do života víru našich předků. Prosme o pomoc:

Aby mladá generace uslyšela hlas Krista, který mluví v evangeliu.

Aby na nás děti viděly, jak se denně modlíme.

Abychom se projevovali jako křesťané víc jednáním, než mluvením.

Ať chráníme děti před bezmyslenkovitým odříkáváním naučených modliteb.

Abychom v těžkostech nezmatkovali, ale klidně uvažovali.

Abychom při rozhodování o čemkoli se napřed pomodlili, pak uvažovali a potom teprve jednali.

Vlij do srdcí našich mladých bratří touhu po kněžské službě, odvahu poslechnout tvé volání a s vírou tě následovat.

Bože, chceme žít jako křesťané, ty to víš. Ale víš, jak často si nevíme rady, jak se často bojíme a jsme bezradní. Dej, abychom z blízka poznali tvého Syna Ježíše, abychom mohli žít v jeho duchu, jenž s tebou žije a kraluje na věky věků.
- Amen.

Nebo:

Mojžíšovy pozvednuté ruce podpírané Árónem a Churem naznačují, jak mocná je vytrvalá společná modlitba. Spojme se i my v modlitbě za celý svět a volejme:

Za všechny lidi: za věřící i nevěřící, za ty, kdo víru ztrácejí, i za ty, kdo po ní touží.

Za naše spoluobčany, kteří duchovní cestu vůbec nehledají.

Za kazatele a za všechny, kdo touží slyšet Boží slovo a rozumět mu.

Za misionáře a za všechny ty, kdo jsou posláni pracovat daleko od svého domova.

Za lidi, kteří v životě ztroskotali a nemají sílu k novému začátku.

Za lidi trpící válkou, přírodními katastrofami, nemocemi a chudobou.

Za ty, kdo se nemohou dovolat práva a nedostává se jim zastání.

Za křesťany, kteří vírou posilují druhé, za pečovatele v nemocnicích a domovech důchodců, za pracovníky tíšňových poraden, za ty, kteří se starají o své nemohoucí příbuzné, a za všechny, kdo slouží druhým.

Za lidi, kteří se v úsilí o dobro cítí vyčerpáni a unaveni.

Za sebe, aby nám odpustil, pokud jsme někdy o něm vydali nevěrohodné svědectví.

Za naše rodiče, kněze a přátele, kteří nám předávali víru a učili nás znát Písmo svaté.

Pane, nepřestávej střežit konání i život každého člověka, buď naším ochráncem a provázej nás, neboť tvá je všechna moc a v tobě je naše naděje nyní i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Přispěj nám, Bože, na pomoc, ať konáme tuto službu s vnitřní opravdovostí a ochotou, aby nás oběť, na které máme účast, očistila a obnovila. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 5. PRO NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Tvorstvo chválí Stvořitele

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť ty

jsi Stvořitel všeho: celý vesmír má v tobě počátek a ve tvých rukou je všechen čas. Člověka jsi stvořil k svému obrazu a svěřil mu nesmírnost světa, aby vládl nade vším tvorstvem a ve všem tě velebil a oslavoval skrze našeho Pána, Ježíše Krista. A proto ti děkujeme a s celým vesmírem a všemi nebeskými zástupy hlásáme tvé veliké skutky a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 33,18-19

Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, nad těmi, kdo doufají v jeho milost, aby jejich duše vyrval ze smrti, aby jim život zachoval za hladu.

Nebo: Mr 10,45

Syn člověka přišel, aby dal svůj život jako výkupné za všechny.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Prosíme tě, Bože, dej, ať nám přijímání svátostného pokrmu pomáhá, abychom správně užívali věcí pomíjejících a celým srdcem toužili po tom, co je věčné. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Kristova odpověď v dnešním evangeliu daná všem dotírajícím farizeům je zcela konkrétním napomenutím určeným pro dvě podstatné oblasti našeho života. Z jedné strany Pán chválí odvod daní jako čistě lidskou, občanskou, a tím i morální povinnost a jeho důrazné doporučení je trvalou výtkou všem těm, kteří se radují, kdykoli se jim podařilo stát v tomto ohledu podvést či okrást. Pod výrazem peněz je Ježíšem uznána oprávněnost celého občanského i společenského uspořádání společnosti. Z druhé strany Pán potvrzuje samostatnost a nezávislost duchovního rozměru života a všeobecněji tak oblast lidské důstojnosti, která nemůže být potlačována žádným politickým systémem. Bezvýhradné odevzdání se Bohu ve svědomí nepřipouští žádné konkurenční varianty. Bůh je jediný! Kristu jde tedy o živou víru každého člověka praktikovanou ve společnosti, ve které se žije poctivě.

K ZAMYŠLENÍ B

Je třeba najít společnou řeč s Bohem. Po hříchu v ráji si člověk a Bůh přestali rozumět. Člověk chce být jako Bůh, chce vládnout, rozhodovat a mít první místo; chce, aby Bůh učinil, oč ho požádá. Tak to v dnešním úryvku Markova evangelia vyjadřují bratři Jakub a Jan Zebedeovi. Ostatních deset apoštolů na tom není lépe, na Jakuba a Jana se hněvají. Člověk nerozumí a ani nechce rozumět slovu sloužit. Když se člověk nemůže stát Bohem, stal se Bůh člověkem. Sestoupil na rovinu člověka a stal se jeho partnerem a bližním, v Kristu se cele odevzdal do Otcovy vůle a zvolil poslední místo, místo

služebníka, místo otroka. Naučil člověka, jak se může stát nikoli Bohem, ale Božím dítětem.

K ZAMYŠLENÍ C

Modlitba je místem setkání konečného s nekonečným. Je mostem mezi námi a Bohem. Kristus nás naučil modlit se. Stejně jako Mojžíš neprosíme pouze za sebe, i my chceme být zprostředkovateli setkání našich bratří a sester s Bohem. Pokud nám při modlitbě chybí inspirace, myšlenky a slova, hledejme je v Písmu svatém. Nechme se oslovit Božím slovem a stejným mu odpovíme. Bude nám naslouchat tak, jako každá matka i otec naslouchají slovům svých dětí, kterým je naučili. Z každého takového setkání vyjdeme bohatší.